

॥ ఓం నమో వేంకటేశాయ ॥

31.07.2022 - ఆదివారము (109 వ రోజు)

యో గ ద ర్శ నం

॥ శ్రీ గురు ప్రార్థనా ॥

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ, తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

॥ శ్రీనివాస ప్రార్థనా ॥

భాస్వచ్ఛంద్రసమే యదీయనయనే, భార్యా యదీయా రమా
యస్మాద్విశ్వసృడప్యభూద్యమికులం, యద్ధ్యానయుక్తం సదా ।
నాథో యో జగతాం నగేంద్రదుహితుః, నాథోఽపి యద్భక్తిమాన్
తాతో యో మదనస్య యో దురితహా, తం వేంకటేశం భజే ॥

॥ పతంజలి ప్రార్థనా ॥

చిత్తస్య వృత్తిమనురుద్ధ్య సుసాధనాభిః జీవః సమాధిమధిగచ్ఛతి యన్మతేన ।
యోగాస్తథా వసుమితా అధియోగశాస్త్రం యేనాశ్రితా మమ పతంజలయే నమోఽస్మై ॥
నమో హిరణ్యగర్భాదిభ్యః, యోగ విద్యాసంప్రదాయ కర్తృభ్యః, ।
వంశర్షిభ్యః, నమో మహద్భ్యః, నమో గురుభ్యః ॥

యోగదర్శనం పురాణం - బ్రహ్మశ్రీ కుప్పా విశ్వనాథ శర్మ గారిచే ప్రారంభం

॥ శ్రీకృష్ణ ప్రార్థనా ॥

వసుదేవసుతం దేవం, కంసచాణూరమర్దనమ్ ।
దేవకీపరమానందం, కృష్ణం వందే జగద్గురుమ్ ॥

॥ శ్రీ గీతా ప్రార్థనా ॥

సర్వోపనిషదోగావః, దోగ్ధా గోపాలనందనః ।
పార్థో వత్సస్సుధీర్భక్తై, దుగ్ధం గీతామృతం మహత్ ॥

॥ అథ, శ్రీమద్భుగవగీతాసు, ఉపనిషత్సు, బ్రహ్మవిద్యాయాం, యోగశాస్త్రే,
శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదే, సాంఖ్యయోగో నామ, ఋతీయో2ధ్యాయః ॥

॥ సంజయ ఉవోచ ॥ తం తథా కృపయావిష్టమ్ అశ్రుపూర్ణాకులేక్షణం ।
విషీదంతమిదం వాక్యమ్ ఉవాచ మధుసూదనః ॥ 2-01 ॥

॥ శ్రీభగవోసువోచ ॥ కుతస్త్వా కశ్మలమిదం విషమే సముపస్థితం ।
అనార్యజుష్టమస్వర్గమ్ అకీర్తికరమర్జున ॥ 2-02 ॥

క్షైబ్యం మా స్మ గమః పార్థ నైతత్త్వయ్యుపపద్యతే ।
క్షుద్రం హృదయదౌర్బల్యం త్యక్తోత్తిష్ట పరంతప ॥ 2-03 ॥

॥ అర్జున ఉవోచ ॥ కథం భీష్మమహం సంఖ్యే ద్రోణం చ మధుసూదన ।
ఇషుభిః ప్రతియోత్స్వామి పూజార్హావరిసూదన ॥ 2-04 ॥

గురూనహత్వా హి మహానుభావాన్ శ్రేయో భోక్తుం బైక్ష్యమపీహ లోకే ।
హత్వార్థకామాంస్తు గురూనిహైవ భుంజీయ భోగాన్ రుధిరప్రదిగ్ధాన్ ॥ 2-05 ॥

న చైతద్విద్యుః కతరన్నో గరీయః యద్వా జయేను యది వా నో జయేయుః ।
యానేవ హత్వా న జిజీవిషామః తే2వస్థితాః ప్రముఖే ధార్తరాష్ట్రాః ॥ 2-06 ॥

కార్పణ్యదోషోపహతస్వభావః

పుచ్చామి త్వాం ధర్మసమ్మూఢచేతాః ।

యచ్ఛ్రేయస్సాన్విశ్చితం బ్రూహి తన్నే

శిష్యస్తే2హం శాధి మాం త్వాం ప్రపన్నం ॥ 2-07 ॥

న హి ప్రపశ్యామి మమాపనుద్యాత్ యచ్ఛోకముచ్ఛోషణమింద్రియాణాం ।
అవాప్య భూమావసపత్నమృద్ధం రాజ్యం సురాణామపి చాధిపత్యం ॥ 2-08 ॥

॥ సంజయ ఉవోచ ॥

ఏవముక్త్యా హృషీకేశం గుడాకేశః పరంతప ।

న యోత్య్స ఇతి గోవిందమ్ ఉక్త్యా తూష్ణిం బభూవ హ ॥ 2-09 ॥

తమువాచ హృషీకేశః ప్రహసన్నివ భారత ।

సేనయోరుభయోర్మధ్యే విషీదంతమిదం వచః ॥ 2-10 ॥

॥ శ్రీభగవోసుతోచ ॥ అశోచ్యానన్వశోచస్త్వం ప్రజ్ఞావాదాంశ్చ భాషసే ।
 గతాసూనగతాసూంశ్చ నానుశోచంతి పండితాః ॥ 2-11 ॥

న త్వేవాహం జాతు నాసం న త్వం నేమే జనాధిపాః ।
 న చైవ న భవిష్యామః సర్వే వయమతః పరం ॥ 2-12 ॥

దేహినోఽస్మిన్యథా దేహీ కౌమారం యౌవనం జరా ।
 తథా దేహాంతరప్రాప్తిః ధీరస్తత్ర న ముహ్యతి ॥ 2-13 ॥

మాత్రాస్పర్శాస్తు కౌంతేయ శీతోష్ణసుఖదుఃఖదాః ।
 ఆగమాపాయినోఽనిత్యాః తాంస్తితిక్షస్వ భారత ॥ 2-14 ॥

యం హి న వ్యథయంత్యేతే పురుషం పురుషర్షభ ।
 సమదుఃఖసుఖం ధీరం సోఽమృతత్వాయ కల్పతే ॥ 2-15 ॥

నాసతో విద్యతే భావః నాభావో విద్యతే సతః ।
 ఉభయోరపి దృష్టోఽన్తః త్వనయోస్తత్త్వదర్శిభిః ॥ 2-16 ॥

అవినాశి తు తద్విద్ధి యేన సర్వమిదం తతం ।
 వినాశమవ్యయస్యాస్య న కశ్చిత్కర్తుమర్హతి ॥ 2-17 ॥

అంతవంత ఇమే దేహాః నిత్యస్యోక్తాశ్చరీరిణః ।
 అనాశినోఽప్రమేయస్య తస్మాద్యుధ్యస్వ భారత ॥ 2-18 ॥

య ఏనం వేత్తి హంతారం యశ్చైనం మన్యతే హతం ।
 ఉభౌ తౌ న విజానీతః నాయం హంతి న హన్యతే ॥ 2-19 ॥

న జాయతే మ్రియతే వా కదాచిత్ నాయం భూత్వా భవితా వా న భూయః ।
 అజో నిత్యశ్శాశ్వతోఽయం పురాణః న హన్యతే హన్యమానే శరీరే ॥ 2-20 ॥

వేదావినాశినం నిత్యం య ఏనమజమవ్యయం ।
 కథం స పురుషః పార్థ కం ఘాతయతి హంతి కం ॥ 2-21 ॥

వాసాంసి జీర్ణాని యథా విహాయ నవాని గృహ్లాతి నరోఽపరాణి ।
 తథా శరీరాణి విహాయ జీర్ణాని అన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ ॥ 2-22 ॥

నైనం ఛిందంతి శస్త్రాణి నైనం దహతి పావకః ।

న చైనం క్షేదయంత్యాపః న శోషయతి మారుతః ॥

॥ 2-23 ॥

అచ్ఛేద్యోఽయమదాహ్యోఽయమ్ అక్లేద్యోఽశోష్య ఏవ చ ।

నిత్యస్సర్వగతస్థాణుః అచలోఽయం సనాతనః ॥

॥ 2-24 ॥

అవ్యక్తోఽయమచింత్యోఽయమ్ అవికార్యోఽయముచ్యతే ।

తస్మాదేవం విదిత్యైనం నానుశోచితుమర్హసి ॥

॥ 2-25 ॥

అథ చైనం నిత్యజాతం నిత్యం వా మన్యసే మృతం ।

తథాపి త్వం మహాబాహూ నైనం శోచితుమర్హసి ॥

॥ 2-26 ॥

జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యుః ధ్రువం జన్మ మృతస్య చ ।

తస్మాదపరిహార్యేఽర్థే న త్వం శోచితుమర్హసి ॥

॥ 2-27 ॥

అవ్యక్తాదీని భూతాని వ్యక్తమధ్యాని భారత ।

అవ్యక్తనిధనాన్యేవ తత్ర కా పరిదేవనా ॥

॥ 2-28 ॥

ఆశ్చర్యవత్పశ్యతి కశ్చిదేనమ్ ఆశ్చర్యవద్వదతి తథైవ చాన్యః ।

ఆశ్చర్యవచ్చైనమన్యశ్చుణోతి శ్రుత్వాప్యేనం వేద న చైవ కశ్చిత్ ॥

॥ 2-29 ॥

దేహీ నిత్యమవధ్యోఽయం దేహీ సర్వస్య భారత ।

తస్మాత్సర్వాణి భూతాని న త్వం శోచితుమర్హసి ॥

॥ 2-30 ॥

స్వధర్మమపి చావేక్ష్య న వికంపితుమర్హసి ।

ధర్మాద్ధి యుద్ధాచ్ఛ్రేయోఽన్యత్ క్షత్రియస్య న విద్యతే ॥

॥ 2-31 ॥

యదృచ్ఛయా చోపపన్నం స్వర్గద్వారమపావృతం ।

సుఖినః క్షత్రియాః పార్థ లభంతే యుద్ధమీదృశం ॥

॥ 2-32 ॥

అథ చేత్త్వమిమం ధర్మం సంగ్రామం న కరిష్యసి ।

తతస్స్వధర్మం కీర్తిం చ హిత్వా పాపమవాప్యసి ॥

॥ 2-33 ॥

అకీర్తిం చాపి భూతాని కథయిష్యంతి తేఽన్యయాం ।

సంభావితస్య చాకీర్తిః మరణాదతిరిచ్యతే ॥

॥ 2-34 ॥

- భయాద్రణాదుపరతం మంస్యంతే త్వాం మహారథాః ।
యేషాం చ త్వం బహుమతః భూత్వా యాస్యసి లాఘవం ॥ 2-35 ॥
- అవాచ్యవాదాంశ్చ బహూన్ వదిష్యంతి తవాహితాః ।
నిందంతస్తవ సామర్థ్యం తతో దుఃఖతరం ను కిం ॥ 2-36 ॥
- హతో వా ప్రాప్యసి స్వర్గం జిత్వా వా భోక్ష్యసి మహీం ।
తస్మాదుత్తిష్ఠ కౌంతేయ యుద్ధాయ కృతనిశ్చయః ॥ 2-37 ॥
- సుఖదుఃఖే సమే కృత్వా లాభాలాభౌ జయాజయౌ ।
తతో యుద్ధాయ యుజ్యస్వ నైవం పాపమవాప్యసి ॥ 2-38 ॥
- ఏషా తేఽభిహితా సాంఖ్యే బుద్ధిర్యోగే త్విమాం శృణు ।
బుద్ధ్యా యుక్తో యయా పార్థ కర్మబంధం ప్రహాస్యసి ॥ 2-39 ॥
- నేహాభిక్రమనాశోఽస్తి ప్రత్యవాయో న విద్యతే ।
స్వల్పమప్యస్య ధర్మస్య త్రాయతే మహతో భయాత్ ॥ 2-40 ॥
- వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః ఏకేహ కురునందన ।
బహుశాఖా హ్యనంతాశ్చ బుద్ధయోఽవ్యవసాయినాం ॥ 2-41 ॥
- యామిమాం పుష్పితాం వాచం ప్రవదంత్యవిపశ్చితః ।
వేదవాదరతాః పార్థ నాన్యదస్తీతి వాదినః ॥ 2-42 ॥
- కామాత్మానస్స్వర్గపరాః జన్మకర్మఫలప్రదాం ।
క్రియావిశేషబహులాం భోగైశ్చర్యగతిం ప్రతి ॥ 2-43 ॥
- భోగైశ్చర్యప్రసక్తానాం తయాపహృతచేతసాం ।
వ్యవసాయాత్మికా బుద్ధిః సమాధౌ న విధీయతే ॥ 2-44 ॥
- త్రైగుణ్యవిషయా వేదాః నిష్ట్రైగుణ్యో భవార్జున ।
నిర్ద్వంద్వో నిత్యసత్త్వస్థః నిర్వోగక్షేమ ఆత్మవాన్ ॥ 2-45 ॥
- యావానర్థ ఉదపానే సర్వతస్సంఘతోదకే ।
తావాన్సర్వేషు వేదేషు బ్రాహ్మణస్య విజానతః ॥ 2-46 ॥

కర్మణ్యేవాధికారస్తే మా ఫలేషు కదాచన ।

మా కర్మఫలహేతుర్భూః మా తే సంగోఽస్త్వకర్మణి ॥

॥ 2-47 ॥

యోగస్థః కురు కర్మాణి సంగం త్యక్త్వా ధనంజయ ।

సిద్ధ్యసిద్ధ్యోస్సమో భూత్వా సమత్వం యోగ ఉచ్యతే ॥

॥ 2-48 ॥

దూరేణ హ్యవరం కర్మ బుద్ధియోగాద్ధనంజయ ।

బుద్ధౌ శరణమన్విచ్ఛ కృపణాః ఫలహేతవః ॥

॥ 2-49 ॥

బుద్ధియుక్తో జహాతీహ ఉభే సుకృతదుష్కృతే ।

తస్మాద్యోగాయ యుజ్యస్వ యోగః కర్మసు కౌశలం ॥

॥ 2-50 ॥

కర్మజం బుద్ధియుక్తా హి ఫలం త్యక్త్వా మనీషిణః ।

జన్మబంధవినిర్ముక్తాః పదం గచ్ఛంత్యనామయం ॥

॥ 2-51 ॥

యదా తే మోహకలిలం బుద్ధిర్వ్యతితరిష్యతి ।

తదా గంతాసి నిర్వేదం శ్రోతవ్యస్య శ్రుతస్య చ ॥

॥ 2-52 ॥

శ్రుతివిప్రతిపన్నా తే యదా స్థాస్యతి నిశ్చలా ।

సమాధావచలా బుద్ధిః తదా యోగమవాప్స్యసి ॥

॥ 2-53 ॥

॥ అర్జున ఉవాచ ॥

స్థితప్రజ్ఞస్య కా భాషా సమాధిస్థస్య కేశవ ।

స్థితధీః కిం ప్రభాషేత కిమాసీత వ్రజేత కిం ॥

॥ 2-54 ॥

॥ శ్రీభగవోనువాచ ॥

ప్రజహాతి యదా కామాన్ సర్వాన్ పార్థ మనోగతాన్ ।

ఆత్మన్యేవాత్మనా తుష్టః స్థితప్రజ్ఞస్తదోచ్యతే ॥

॥ 2-55 ॥

దుఃఖేష్వనుద్విగ్నమనాః సుఖేషు విగతస్పృహః ।

వీతరాగభయక్రోధః స్థితధీర్మునిరుచ్యతే ॥

॥ 2-56 ॥

యస్సర్వత్రానభిన్నేహః తత్తత్ప్రాప్య శుభాశుభం ।

నాభినందతి న ద్వేష్టి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥

॥ 2-57 ॥

- యదా సంహరతే చాయం కూర్మోఽంగానీవ సర్వశః ।
 ఇంద్రియాణీంద్రియార్థేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥ 2-58 ॥
- విషయా వినివర్తంతే నిరాహారస్య దేహినః ।
 రసవర్జం రసోఽప్యస్య పరం దృష్ట్వా నివర్తతే ॥ 2-59 ॥
- యతతో హ్యపి కౌంతేయ పురుషస్య విపశ్చితః ।
 ఇంద్రియాణి ప్రమాధీని హరంతి ప్రసభం మనః ॥ 2-60 ॥
- తాని సర్వాణి సంయమ్య యుక్త ఆసీత మత్పరః ।
 వశే హి యస్యేంద్రియాణి తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥ 2-61 ॥
- ధ్యాయతో విషయాన్ పుంసః సంగస్తేషూపజాయతే ।
 సంగాత్సంజాయతే కామః కామాత్కోఠోఽభిజాయతే ॥ 2-62 ॥
- క్రోధాద్భవతి సమ్మోహః సమ్మోహాత్ స్మృతివిభ్రమః ।
 స్మృతిభ్రంశాద్బుద్ధినాశః బుద్ధినాశాత్ప్రణశ్యతి ॥ 2-63 ॥
- రాగద్వేషవిముక్తైస్తు విషయానింద్రియైశ్చరన్ ।
 ఆత్మవశ్యైర్విధేయాత్మా ప్రసాదమధిగచ్ఛతి ॥ 2-64 ॥
- ప్రసాదే సర్వదుఃఖానాం హానిరస్యోపజాయతే ।
 ప్రసన్నచేతసో హ్యశు బుద్ధిః పర్యవతిష్ఠతే ॥ 2-65 ॥
- నాస్తి బుద్ధిరయుక్తస్య న చాయుక్తస్య భావనా ।
 న చాభావయతశ్శాంతిః అశాంతస్య కుతస్సుఖం ॥ 2-66 ॥
- ఇంద్రియాణాం హి చరతాం యన్మనోఽనువిధీయతే ।
 తదస్య హరతి ప్రజ్ఞాం వాయుర్నావమివాంభసి ॥ 2-67 ॥
- తస్మాద్యస్య మహాబాహులా నిగృహీతాని సర్వశః ।
 ఇంద్రియాణీంద్రియార్థేభ్యః తస్య ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠితా ॥ 2-68 ॥
- యా నిశా సర్వభూతానాం తస్యాం జాగర్తి సంయమీ ।
 యస్యాం జాగ్రతి భూతాని సా నిశా పశ్యతో మునేః ॥ 2-69 ॥

ఆపూర్యమాణమచలప్రతిష్ఠం

సముద్రమాపః ప్రవిశంతి యద్వేత్ ।

తద్వత్కామా యం ప్రవిశంతి సర్వే

స శాంతిమాప్నోతి న కామకామీ ॥

॥ 2-70 ॥

విహాయ కామాన్యస్సర్వాన్ పుమాంశ్చరతి నిస్స్పృహః ।

నిర్మమో నిరహంకారః స శాంతిమధిగచ్ఛతి ॥

॥ 2-71 ॥

ఏషా బ్రాహ్మీ స్థితిః పార్థ వైనాం ప్రాప్య విముహ్యతి ।

స్థిత్యాస్యామంతకాలేఽపి బ్రహ్మనిర్వాణమృచ్ఛతి ॥

॥ 2-72 ॥

॥ ఇతి, శ్రీమద్భగవద్గీతాసు, ఉపనిషత్సు, బ్రహ్మవిద్యాయాం, యోగశాస్త్రే,
శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదే, సాంఖ్యయోగో నామ, ఐదోధ్యాయః ॥

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణః యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః ।

తత్ర శ్రీర్విజయో భూతిః ధ్రువానీతిర్మతిర్మమ ॥

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తు తే ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేన్ద్రియైర్వా బుధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్వేత్ సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ లోకజ్ఞేషు ప్రార్థనా ॥

సర్వే భవన్తు సుఖినః సర్వే సన్తు నిరామయాః ।

సర్వే భద్రాణి పశ్యన్తు మా కశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాంతాయ కల్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

ॐ ॐ ॐ

ॐ

॥ అథ శ్రీ పతంజలి యోగసూత్రము సమాధి పాదః ॥

01. ॥ అథ యోగానుశాసనమ్ ॥
02. ॥ యోగశ్చిత్తవృత్తినిరోధః ॥
03. ॥ తదా ద్రష్టుః స్వరూపే^౨వస్థానమ్ ॥
04. ॥ వృత్తిసారూప్యమితరత్ర ॥
05. ॥ వృత్తయః పఞ్చతయ్యః, క్లిష్టాక్లిష్టాః ॥
06. ॥ ప్రమాణవిపర్యయవికల్పనిద్రాస్ఫుతయః ॥
07. ॥ ప్రత్యక్షానుమానాగమాః ప్రమాణాని ॥
08. ॥ విపర్యయో మిథ్యాజ్ఞానమతద్రూపప్రతిష్ఠమ్ ॥
09. ॥ శబ్దజ్ఞానానుసాతీ, వస్తుశూన్యో వికల్పః ॥
10. ॥ అభావప్రత్యయాలమ్బనావృత్తిర్నిద్రా ॥
11. ॥ అనుభూతవిషయాసన్ప్రమోషః స్మృతిః ॥
12. ॥ అభ్యాసవైరాగ్యాభ్యాం తన్నిరోధః ॥
13. ॥ తత్ర స్థితౌ యత్నో^౨భ్యాసః ॥
14. ॥ స తు దీర్ఘకాలనైరంతర్య, సత్కారాసేవితో దృఢభూమిః ॥
15. ॥ దృష్టానుశ్రవికవిషయవితృష్ణస్య వశీకారసంజ్ఞా వైరాగ్యమ్ ॥
16. ॥ తత్పరం పురుషఖ్యాతేర్గుణవైతృష్ణ్యమ్ ॥
17. ॥ వితర్కవిచారానన్దాస్మితారూపానుగమాత్ సన్ప్రజ్ఞాతః ॥
18. ॥ విరామప్రత్యయాభ్యాసపూర్వః సంస్కారశేషో^౨న్యః ॥
19. ॥ భవప్రత్యయో విదేహప్రకృతిలయానామ్ ॥
20. ॥ శ్రద్ధావీర్యస్మృతిసమాధిప్రజ్ఞాపూర్వక ఇతరేషామ్ ॥
21. ॥ తీవ్రసంవేగానామాసన్నః ॥
22. ॥ మృదుమధ్యాధిమాత్రత్వాత్తతో^౨పి విశేషః ॥
23. ॥ ఈశ్వరప్రణిధానాద్వా ॥
24. ॥ క్లేశకర్మవిపాకాశయైరపరామృష్టః పురుషవిశేష ఈశ్వరః ॥
25. ॥ తత్ర నిరతిశయం సర్వజ్ఞబీజమ్ ॥
26. ॥ స ఏషః పూర్వేషామపి గురుః కాలేనానవచ్ఛేదాత్ ॥
27. ॥ తస్య వాచకః ప్రణవః ॥
28. ॥ తజ్జపస్తదర్థభావనమ్ ॥

29. ॥ తతః ప్రత్యక్చేతనాధిగమోఽప్యన్తరాయాభావశ్చ ॥
30. ॥ వ్యాధిస్త్యానసంశయప్రమాదాలస్యావిరతిభ్రాన్తిదర్శనాలబ్ధ
భూమికత్వానవస్థితత్వాని చిత్తవిక్షేపాస్తేఽన్తరాయాః ॥
31. ॥ దుఃఖదౌర్మనస్యాఙ్గమేజయత్వశ్వాసప్రశ్వాసావిక్షేపసహభువః ॥
32. ॥ తత్రప్రతిషేధార్థమేకతత్త్వాభ్యాసః ॥
33. ॥ మైత్రీకరుణాముదితోపేక్షాణాం సుఖదుఃఖపుణ్యాపుణ్యవిషయాణాం
భావనాతశ్చిత్తప్రసాదనమ్ ॥
34. ॥ ప్రచ్ఛర్దనవిధారణాభ్యాం వా ప్రాణస్య ॥
35. ॥ విషయవతీ వా ప్రవృత్తిరుత్పన్నా మనసః స్థితినిబద్ధినీ ॥
36. ॥ విశోకా వా జ్యోతిష్మతీ ॥
37. ॥ వీతరాగవిషయం వా చిత్తమ్ ॥
38. ॥ స్వప్ననిద్రాఙ్గానాలమ్బనం వా ॥
39. ॥ యథాఽభిమతధ్యానాద్వా ॥
40. ॥ పరమాణు పరమ మహత్త్వాన్తోఽస్య వశీకారః ॥
41. ॥ క్షీణవృత్తేరభిజాతస్యేవ మణేర్లహీతృగ్రహణగ్రాహ్యేషు
తత్స్థతదజ్జనతా సమాపత్తిః ॥
42. ॥ తత్ర శబ్దార్థజ్ఞానవికల్పైః సజ్కీర్ణా సనితర్కా సమాపత్తిః ॥
43. ॥ స్మృతిపరిశుద్ధౌ స్వరూపశూన్యేవాఽర్థమాత్రనిర్భాసా నిర్వితర్కా ॥
44. ॥ ఏతయైవ సవిచారా నిర్విచారా సూక్ష్మవిషయా వ్యాఖ్యాతా ॥
45. ॥ సూక్ష్మ విషయత్వం చాలిఙ్గపర్యవసానమ్ ॥
46. ॥ తా ఏవ సబీజః సమాధిః ॥
47. ॥ నిర్విచారవైశారద్యేఽధ్యాత్మ ప్రసాదః ॥
48. ॥ ఋతమ్బురా తత్ర ప్రజ్ఞా ॥
49. ॥ శ్రుతానుమానప్రజ్ఞాభ్యామన్యవిషయా విశేషార్థత్వాత్ ॥
50. ॥ తజ్జః సంస్కారోఽన్యసంస్కార ప్రతిబద్ధీ ॥
51. ॥ తస్యాపి నిరోధే సర్వనిరోధాన్నిర్బీజః సమాధిః ॥

॥ ఇతి శ్రీ పతంజలి యోగసూత్రేషు సమాధి పాదః ॥

॥ అథ శ్రీ సతంజలి యోగసూత్రేషు సాధన పాదః ॥

52. ॥ తపస్వాధ్యాయేశ్వరప్రణిధానాని క్రియాయోగః ॥
53. ॥ సమాధిభావనాఽర్థః క్లేశతనూకరణార్థశ్చ ॥
54. ॥ అవిద్యాఽస్మితారాగద్వేషాభినివేశాః పఞ్చకేశాః ॥
55. ॥ అవిద్యాక్షేత్రముత్తరేషాం ప్రసుప్తతనువిచ్ఛిన్నోదారాణామ్ ॥
56. ॥ అనిత్యాశుచిదుఃఖానాత్మసు నిత్యశుచిసుఖాత్మఖ్యాతిరవిద్యా ॥
57. ॥ దృగ్దర్శనశక్తోరేకాత్మతేవాస్మితా॥
58. ॥ సుఖానుశాయీ రాగః ॥
59. ॥ దుఃఖానుశాయీ ద్వేషః ॥
60. ॥ స్వరసవాహీ విదుషోఽపి తథారూఢోఽభినివేశః ॥
61. ॥ తే ప్రతిప్రసవహేయాయాః సూక్ష్మాః ॥
62. ॥ ధ్యానహేయాస్తద్వృత్తయః ॥
63. ॥ క్లేశమూలః కర్మాశయో దృష్టాదృష్టజన్మవేదనీయః ॥
64. ॥ సతి మూలే తద్విపాకో జాత్యాయుర్భోగాః ॥
65. ॥ తే హ్లాదపరితాపఫలాః పుణ్యాపుణ్యహేతుత్వాత్ ॥
66. ॥ పరిణామతాపసంస్కారుదుఃఖైర్గుణవృత్తివిరోధాచ్చ దుఃఖమేవ సర్వం వివేకినః ॥
67. ॥ హేయం దుఃఖమనాగతమ్ ॥
68. ॥ ద్రష్టృదృశ్యయోః సంయోగో హేయహేతుః ॥
69. ॥ ప్రకాశక్రియాస్థితిశీలం భూతేన్ద్రియాత్మకం భోగాపవర్గార్థం దృశ్యమ్ ॥
70. ॥ విశేషావిశేషలింగమాత్రాలింగాని గుణపర్వాణి ॥
71. ॥ ద్రష్టా దృశిమాత్రః శుద్ధోఽపి ప్రత్యయానుపశ్యః ॥
72. ॥ తదర్థ ఏవ దృశ్యస్యాత్మా ॥
73. ॥ కృతార్థం ప్రతి నష్టమప్యనష్టం తదన్యసాధారణత్వాత్ ॥
74. ॥ స్వస్వామిశక్త్యైః స్వరూపోపలబ్ధిహేతుః సంయోగః॥
75. ॥ తస్య హేతురవిద్యా ॥
76. ॥ తదభావాత్సంయోగాభావో హానం తద్దృశేః కైవల్యమ్ ॥
77. ॥ వివేకఖ్యాతిరవిప్లవా హానోపాయః ॥
78. ॥ తస్య సప్తధా ప్రాంతభూమిః ప్రజ్ఞా ॥
79. ॥ యోగాఙ్గానుష్ఠానాదశుద్ధిక్షయే జ్ఞానదీప్తిరావివేకఖ్యాతేః ॥

80. || యమనియమాసనప్రాణాయామప్రత్యాహారధారణాధ్యాన
సమాధయోఽష్టావఙ్గాని||
81. || అహింసాసత్యమస్తేయబ్రహ్మచర్యాపరిగ్రహో యమాః||
82. || జాతిదేశకాలసమయానవచ్ఛిన్నాః సార్వభౌమా మహావ్రతమ్||
83. || శౌచసన్తోషతపస్వాధ్యాయేశ్వరప్రణిధానాని నియమాః||
84. || వితర్కబాధనే ప్రతిపక్షభావనమ్ ||
85. || వితర్కాహింసాదయః
కృతకారితానుమోదితాలోభక్రోధమోహపూర్వకా
మృదుమధ్యాధిమాత్రా దుఃఖాజ్ఞానానంతఫలా ఇతి ప్రతిపక్షభావనమ్ ||
86. || అహింసాప్రతిష్ఠాయాం తత్సన్నిధౌ వైరత్యాగః ||
87. || సత్యప్రతిష్ఠాయాం క్రియాఫలాశ్రయత్వమ్ ||
88. || అస్తేయప్రతిష్ఠాయాం సర్వరోత్పపస్థానమ్ ||
89. || బ్రహ్మచర్యప్రతిష్ఠాయాం వీర్యలాభః ||
90. || అపరిగ్రహస్థైర్యై జన్మకథంతాసమ్బోధః||
91. || శౌచాత్ స్వాఙ్గజుగుప్సా పరైరసంసర్గః ||
92. || సత్త్యశుద్ధిసౌమనప్యైకాగ్ర్యేన్ద్రియజయాత్మదర్శనయోగ్యత్వానిచ ||
93. || సన్తోషాదనుత్తమసుఖలాభః ||
94. || కాయేన్ద్రియసిద్ధిరశుద్ధిక్షయాత్తపసః ||
95. || స్వాధ్యాయాదిష్టదేవతాసంప్రయోగః ||
96. || సమాధిసిద్ధిరీశ్వరప్రణిధానాత్ ||
97. || సిర్థసుఖమాసనమ్ ||

|| ఇతి శ్రీ పతంజలి యోగసూత్రేషు సాధనపాదే షట్ష్ఠ్యైరింశత్ సూత్రాణి ||

ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ
 ॐ ॐ ॐ
 ॐ